

Beskatningsreformen*).

Af

Dr. Will. Scharling.

De af Finansminister Estrup paa den sidste Rigsdag før Jul i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Told- og Skibsafgifterne, Lov om Beskatning af Brændevinsbrænding og Lov om en Ølskat danne, som fremhævet af Ministeren, et sammenhørende Hele, idet de tilsammen gaa ud paa en Reform af de indirekte Skatter ved en Omlægning af en Del af de hidtidige Told- og Skibsafgifter paa Forbruget af indenlandsk Øl og Brændevin igjennem en Beskatning af Produktionen heraf. Idet vi her gjøre dette Forslag i sin Helhed til Gjenstand for nogle orienterende Bemærkninger, er det da ikke Hensigten at dvæle ved de mere tekniske Spørgsmaal, som vedrøre den foreslaaede Ordning, navnlig Spørgsmaalet om, hvorvidt man ved Øl- og Brændevinsskatten har fundet den rette Basis for Beskatningen af disse Drikkevarer. Vi lade dette Spørgsmaal saavel som de lignende, hvortil t. Ex. Tolden paa Sukker og paa Manufakturvarer m. m. give Anledning, staa hen, og skulle kun dvæle ved den finansielle

*) Denne Artikel er skreven og givet i Trykken, før de omhandlede Lovforslag havde været til første Behandling i Landstinget.

Beskatningsreformen*).

Af

Dr. Will. Scharling.

De af Finansminister Estrup paa den sidste Rigsdag før Jul i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Told- og Skibsafgifterne, Lov om Beskatning af Brændevinsbrænding og Lov om en Ølskat danne, som fremhævet af Ministeren, et sammenhørende Hele, idet de tilsammen gaa ud paa en Reform af de indirekte Skatter ved en Omlægning af en Del af de hidtidige Told- og Skibsafgifter paa Forbruget af indenlandsk Øl og Brændevin igjennem en Beskatning af Produktionen heraf. Idet vi her gjøre dette Forslag i sin Helhed til Gjenstand for nogle orienterende Bemærkninger, er det da ikke Hensigten at dvæle ved de mere tekniske Spørgsmaal, som vedrøre den foreslaaede Ordning, navnlig Spørgsmaalet om, hvorvidt man ved Øl- og Brændevinsskatten har fundet den rette Basis for Beskatningen af disse Drikkevarer. Vi lade dette Spørgsmaal saavel som de lignende, hvortil t. Ex. Tolden paa Sukker og paa Manufakturvarer m. m. give Anledning, staa hen, og skulle kun dvæle ved den finansielle

*) Denne Artikel er skreven og givet i Trykken, før de omhandlede Lovforslag havde været til første Behandling i Landstinget.

Side af Sagen samt den Betydning, som den foreslaaede Omlægning af de paagjældende indirekte Afgifter kan ventes at ville faa for Handel og Industri i det Hele.

Det er os da en Glæde at kunne begynde med en Anerkjendelse af, at Finansminister Estrup ved Forelæggelsen af sit Forslag til en ny Toldtarif har gjort et meget imødekommende Skridt overfor de Fordringer, som i de senere Aar med stedse tiltagende Styrke ere blevne fremsatte om en Reform af den nu forældede Toldlov af 1863. Da disse Krav senest fandt Udtryk i den af det saa kaldte Børsudvalg afgivne Betænkning, blev dennes Fremkomst fra flere Sider temmelig stærkt dadlet, idet den erklæredes for et ubetimeligt — og vel endog utilbørligt — oppositionelt Skridt overfor Regeringen. Det maa erkjendes, at Finansministeren ved det nu forelagte Toldlovforslag har givet disse Udtalelser et bestemt Dementi, og at samme Forslag giver Børsudvalget fuld Oprejsning i saa Henseende. Thi det er ikke blot ved selve Forelæggelsen af Lovforslaget erkjendt, at der er stærk Trang til en saadan Revision af Toldloven; men Forslaget gaar tillige saa bestemt i samme Retning som Børsudvalgets Forslag og slutter sig i Hovedpunkterne saa nøje til disse, at der ikke kunde ønskes noget bedre og stærkere Bevis for, at disse baade have været moderate i deres Indhold og helt igjennem have peget i den rigtige Retning; thi Afvigelserne fra, hvad Børsudvalget har bragt i Forslag, ere i det Hele ikke større, end der maatte ventes at fremkomme, naar en udenfor Udvalget staaende Mand — og maaske endog et af Udvalgets enkelte Medlemmer — skulde udarbejde et samlet Lovforslag under sit individuelle Ansvar. En nærmere Paavisning af de Punkter, hvori Lovforslaget

slutter sig til Børsudvalgets Indstillinger, og de, hvori det afviger derfra, vil godtgjøre dette og vil formentlig ogsaa i og for sig have sin Interesse for Tidsskriftets Læsere.

I det Foredrag, hvormed Finansministeren forelagde Toldloven, fremhævede han som første Hovedformaal ved denne «at lette Indførselen af de vigtigere Raastoffer og Hjælpemidler for de indenlandske Produktionsmidler». Som bekjendt er det det samme Formaal, som Børsudvalget har stillet i første Linie. Ser man nu nærmere paa de Artikler, for hvilke efter Børsudvalgets Mening «Industriens Tarv med bydende Nødvendighed kræver en Ophævelse af de bestaaende Toldsatser», da er det følgende Varegrupper, der helt eller delvis med vedføjede Beløb — angivet efter Indtægten i 1879 — fordres gjorte toldfrie:

Stenkul (toldfrit).....	668,682 Kr.
Jern (forskjellige Positioner) for	344,697 —
Andre Metaller for.....	63,700 —
Tømmer og Træ for	749,156 —
	<hr/>
	1,826,235 Kr.

Med Hensyn til disse Artikler foreslaar Regeringens Forslag at opgive følgende Indtægtsbeløb, beregnet efter Gjennemsnittet af Aarene 1876—80 (hvorved der fremkommer en lille Forskjel fra de ovenanførte Tal, der særlig viser sig ved Artikler, der foreslaas gjorte helt toldfrie, men ogsaa maa have i Erindring ved de andre Beløb):

Stenkul (toldfrit) ca.....	666,000 Kr.
Jern (forskj. Positioner) for ca...	447,800 —
Andre Metaller for ca.	43,800 —
Tømmer og Træ for ca.....	210,000 —
	<hr/>
	1,367,600 Kr.

Det er saaledes kun for Tømmer og Træ, at Regeringen ikke har ment at kunne gaa saa vidt som Børsudvalget, medens den for Metallernes Vedkommende er gaaet noget videre; Forskjellen udgjør for samtlige Artikler under Et ca. 460,000 Kr. Men dernæst anfører Børsudvalget en Del Gjenstande, «hvis Frigjørelse for Told i alt Fald tildels vilde være ønskelig fra et industrielt Synspunkt og derhos saa meget lettere vilde kunne indrømmes, som det kun drejer sig om et for Statskassen lidet betydeligt Beløb»; idet vi anføre dem, vedføje vi Regeringsudkastets Bestemmelser om disse Gjenstande, hvorved maa erindres, hvad nys er anført om Forskjellen i de angivne Beløb:

Børsudvalget foreslaar Toldfrihed for:	Regeringen foreslaar at opgive:
Apothekervarer..... 48,604 Kr.	(toldfrie) 48,038 Kr.
Brændte Ben 1,434 —	do. 1,726 —
Læder- og Bogtryk- kersværte..... 13,279 —	do. 8,612 —
Farvestoffer..... 142,214 —	(toldfrie for etBeløb af) 24,214 —
Beg, Terpentin og Harpix..... 10,562 —	} do. do. 32,581 —
Tjære..... 11,589 —	
Anden Harpix og Gummi..... 12,851 —	
Slemmet og farvet Jord og Ler..... 206 —	(toldfrie) 467 —
Salpeter..... 10,350 —	do. 11,213 —
Sten..... 6,336 —	do. 7,993 —
Talg..... 425 —	do. 235 —
Tran..... 12,111 —	do. 11,567 —
269,961 Kr.	146,646 Kr.
Endvidere tilføjes:	
Salt..... 369,420 —	do. 373,384 —
639,381 Kr.	520,030 Kr.

Overfor alle disse Varer har saaledes Regeringen havt ganske samme Mening som Børsudvalget, alene med

Undtagelse af Farvestoffer samt flydende eller opløst Harpix og Gummi, hvilket sidste kun repræsenterer en Indtægt af 3000 Kr. Endnu tilføjer Børsudvalget som Artikler, «hvis fiskale Betydning ikke staar i noget-somhelst Forhold til den Betydning, deres Frigjørelse vilde have for Industrien», idet deres samlede Toldindtægt i 1879 var 11,000 Kr.: raa Is, Lim, Vox og Mineralier; med Undtagelse af Lim, der indbringer ca. 8,900 Kr., foreslaar Regeringen ligeledes Toldfrihed for disse Artikler (ca. 2800 Kr.). Endelig udtaler Børsudvalget, at Tolden paa Maskiner burde nedsættes til det Halve, og ogsaa dette foreslaas af Regeringen.

For hele denne Gruppe Artiklers Vedkommende er der saaledes, naar to Artikler undtages, fuldstændig Overensstemmelse imellem Børsudvalgets og Regeringens Forslag. Medens Regeringsforslaget ikke med Hensyn til Tømmer og Træ oplyser noget om Grunden til, at man har anset det for urigtigt at gaa saa vidt, som af Børsudvalget foreslaaet, anfører det udtrykkelig, at det i det Væsentlige er finansielle Hensyn, der have været bestemmende ved Bibeholdelsen af Tolden paa Farvestoffer, hvorhos det tilføjes, at Farverierne faa mere end Erstatning for denne Told i den Fordel, som Forskjellen imellem Tolden paa farvede og ufarvede Tøjer giver dem, medens Malervarer nærmest benyttes af Luxusproduktioner. Da Børsudvalget kun har nævnet Farvestoffer som en Gjenstand, hvis Frigjørelse for Told «i alt Fald tildels vilde være ønskelig fra et industrielt Synspunkt», er Uoverensstemmelsen paa dette Punkt ikke af nogen væsentlig Betydning. Paa den anden Side har Regeringen udstrakt Toldfriheden til enkelte Raa-

og Hjelpestoffer, som ikke vare udpegede af Børsudvalget, saasom kemiske Præparater (Syrer) og Træmasse.

Som det andet Hovedformaal for Toldreformen nævnedes Finansministeren: «at lette Indførselen af saadanne Forbrugsgjenstande, der maa betragtes som nødvendige for Befolkningen i sin Helhed og af hvilke de fleste vel endogsaa kunne siges at forbruges i temmelig ligeligt Maal uden Hensyn til Velhavenhed». Under denne Klasse Artikler nævner Ministeren Salt, som af Børsudvalget nærmest er henført under den først omhandlede Vareklasse og derfor her anført derunder. Foruden Tolden paa Salt anfører Børsudvalget «som Afgifter, hvis Ophævelse særlig vil komme de ubemidlede Klasser til Gode,» Tolden paa Kaffe, Ris, tørret og saltet Fisk, Ost m. fl. Ostetolden har Finansministeren, som det var at vente, holdt sin beskyttende Haand over, idet den kun reduceres fra 5 Sk. til 10 Øre, hvilket bevirker en Nedgang af ca. 5000 Kr.; for saa vidt dette imidlertid tildels angives at være begrundet deri, at den Ost, der indføres, maa henregnes til Luxusvarer, lader det sig næppe nægte, at dette Hensyn med nogen Føje kan paa-beraabes; om dog ikke det andet Hensyn, den Indflydelse, som Ostetolden øver paa den almindelige Mejeriosts Pris, vejer op herimod, kan sikkert omtvistes; men naar man, som Ministeren, anser det for «et meget stort Spørgsmaal, om Osteprisen paavirkes af Tolden», bliver hele Spørgsmaalet reduceret til det faktiske Spørgsmaal herom. Hvad Kaffe tolden angaar, udtaler Børsudvalget kun, at det, da denne Vare bruges forholdsvis meget af de ubemidlede Klasser, «forekommer Udvalget at være en heldig Politik at gjøre Kaffe billigere samtidig med,

at man fordyrer Brændevinen». Finansministeren derimod, som vil bevare Kaffetolden saa godt som uforandret, kun med en paaregnet Nedgang af ca. 49,000 Kr., paaberaaber sig som Grund hertil ikke blot Postens store finansielle Betydning — det er henved $1\frac{1}{5}$ Mill. Kr., det drejer sig om —, men tillige, «at Kaffe maa antages at forbruges i størst Maal af de mere velhavende Klasser af Befolkningen». Det vil ses, at Afgjørelsen i begge Tilfælde hviler paa et Skjøn over denne Tolds Betydning for de ubemidlede Klasser, et Skjøn, over hvis Betydning det næppe er muligt at fælde nogen fuldt sikker Dom. Prof. Falbe-Hansen, som i «Danmarks Statistik» (IV. S. 324 ff.) har gjort Spørgsmaalet til Gjenstand for en særlig Undersøgelse og søgt at bygge denne paa statistiske Data, er ved disse kommen til det Resultat, at der af en Familie af gennemsnitlig Størrelse betaales i Told af Kaffe aarlig

- af Middelklassen i Byerne 4 Kr. 12 Ø. (svarende til et Forbrug af $34\frac{1}{3}$ Pd.)
 af Arbejderklasserne i Byerne 4 Kr. 6 Ø. (svarende til et Forbrug af $33\frac{5}{6}$ Pd. raa Kaffe),
 af Gaardmandsklassen paa Landet 2 Kr. 73 Ø. (svarende til et Forbrug af $22\frac{1}{2}$ Pd.)
 af Husmandsklassen paa Landet (incl. Cikorie) 2 Kr. 50 Ø. (svarende til et Forbrug af ca. 18 Pd.)*)

Herefter synes det, som om Forskjellen i Forbruget mere maa søges imellem Bybefolkning og Landbefolkning end imellem mere og mindre velhavende Familier. Imidlertid gjør Prof. Falbe-Hansen selv opmærksom

*) Naar Tolden af Cikorie ansættes til 34 Ø. aarlig o: midt imellem Gaardmandsklassens og Byarbejdernes Forbrug heraf.

paa Vanskelighederne ved paa dette Omraade at tilvejebringe et statistisk Materiale, hvorpaa der kan bygges sikre Slutninger. Han fremhæver saaledes, at «Antallet af de Regnskaber, der har staaet til Raadighed, vel ikke er saa stort, at det kan ventes, at de udkomne Resultater ere fuldstændig rigtige i alle Enkeltheder, men dog formentlig tilstrækkeligt til at give en nogenlunde rigtig Forestilling om Hovedtrækkene i Fordelingen», og at Undersøgelsen, som det vil ses, kun omfatter en Del af Samfundet, Middelklassen og Arbejderklassen henholdsvis i By og paa Land, hvorimod den ikke omfatter de mest velstaaende Klasser. Det er vel ogsaa et Spørgsmaal, om de Regnskaber, der have foreligget Forf., i ligelig Grad repræsenterer de forskjellige Dele af Landet; for Gaardmandsklassens Vedkommende fremhæver Forf. selv, at Resultaterne ere mindst paalidelige, »da der i denne Klasses Forbrug er meget store Forskjelligheder i de forskjellige Landsdele.» At dette Sidste maaske ogsaa gjælder for Arbejderklassens Vedkommende, synes at fremgaa af Læge Th. Sørensens Oplysninger om Arbejdernes Kaar dels i de mindre jyske Kjøbstæder, dels i de jyske Hedeegne, om det end maa bemærkes, at de detaillerede Regnskaber, som han meddeler, ere for faa til at have almen Gyldighed. Der findes saaledes i hans «Bidrag til Belysning af Kjøbstadarbejdernes Vilkaar», 1880, meddelt 8 detaillerede Regnskaber for Arbejderfamilier i Hobro, hvorefter det ugentlige Kaffe-forbrug var for de 5 Familier $\frac{1}{4}$ Pd. (brændt Kaffe), for en kun $\frac{1}{6}$ Pd., for en endog kun $\frac{1}{16}$ Pd., og kun for en af de otte Familier naaede Forbruget $\frac{3}{8}$ Pd. For saa vidt man tør betragte disse Regnskaber som nogenlunde normale, synes det altsaa, som om Arbejdernes

Kaffeforbrug i de mindre jyske Byer kun undtagelsesvis naaer op over 20 Pd. raa Kaffe om Aaret og hyppigere kun tør ansættes til 16 Pd. om Aaret eller derunder. Og i samme Forfatters Skildring af «Markarbejderes Vilkaar i jyske Hedeamter» (1881) findes meddelt lignende Regnskaber fra 10 Familier paa Landet; deraf brugte kun 1 Familie paa 7 Personer (altsaa betydeligt over Gjennemsnitsstørrelsen) $\frac{1}{2}$ Pd. (brændt) Kaffe ugentlig; 2 Familier brugte $\frac{1}{4}$ Pd., 5 Familier $\frac{1}{8}$ Pd., 1 Familie ca. $\frac{1}{8}$ Pd. og 1 Familie kun for 24 Øre ugentligt til Kaffe, Cikorie og Sukker under Et, hvilket højst kan blive $\frac{1}{8}$ Pd. Kaffe. Herefter synes altsaa et aarligt Forbrug af 8 à 9 Pd. raa Kaffe snarest at være det almindelige i disse Egne for en Arbejder-Familie af Gjennemsnitsstørrelse paa Landet. Overfor den Afvigelse, som disse Data udvise fra foranstaaende Opgjørelse for «Arbejderklassen», maa det dog endnu erindres, at dette Begreb er noget ubestemt, og at Prof. Falbe-Hansen er kommen til sit Gjennemsnit ved ogsaa at medtage Underofficerer og Haandværkere. Tages alt det saaledes Anførte i Betragtning, er nærværende Forfatter tilbøjelig til at tro, at Velstandsmomentet maaske nok gjør sig noget mere gjældende, end Børsudvalget i sin Helhed har ment; men ogsaa for ham staar Kaffetolden dog som en Afgift, der langtfra fordeler sig i et rigtigt og ligeligt Forhold over Befolkningen, idet den navnlig synes at trykke langt mere paa Byerne end paa Landet, vistnok ogsaa mere paa Øerne end paa Jylland. Naar vi derfor tidligere have været mindre tilbøjelige til at nedsætte Kaffetolden, saaledes som det navnlig var tilsigtet i det af Regeringen i 1876 forelagte Forslag til en partiel Toldreform, i

hvilket det bl. A. var foreslaaet at nedsætte Tolden paa Kaffe fra 12 til 6 Øre, var Grunden hertil nærmest den, at det omhandlede Beløb var forholdsvis forsvindende i Forhold til Svingningerne i selve Varens Værdi, saaledes som vi da gjorde gjældende med følgende Ord: «Gjennemsnitsprisen for Kaffe var efter de i statistiske Oplysninger for Kjøbenhavn meddelte Data i Aarene fra 1867—70 omtrent $42\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd. — selvfølgelig er her Tale om Priserne en gros og paa raa, fortoldet Kaffe — og Prisen i det sidste af disse Aar, 1870, var ligeledes $42\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd. I det følgende Aar steg den til en Gjennemsnitspris af 50 Øre, i det derpaa følgende Aar til 64 Øre, dernæst til 78 Øre og i Gjennemsnit af de tre sidste Aar (1873—75) er Prisen omtrent 79 Øre pr. Pd. Det vil sige, at der har været en Forhøjelse af Prisen med omtr. 80 pCt. og absolut taget en Forhøjelse af 36 Øre pr. Pd., altsaa omtrent det Tre-dobbelte af hele Kaffetoldens Beløb og det Sexdobbelte af den her foreslaaede Nedsættelse. Ikke desto mindre har denne Stigning i Prisen ikke øvet nogen meget mærkelig Indflydelse paa Forbruget.»*) Det maa nu imidlertid erkjendes, at Forholdet stiller sig noget anderledes, naar Talen er om en Opgivelse af hele Toldafgiften, ligesom de senere Aars Ind- og Udførsel synes at vidne om, at Prisstigningens Indflydelse paa Kaffe-forbruget dog har været større, end det i 1876 tegnede til. Forf. har derfor ogsaa i Børsudvalget været med til at andrage paa Kaffetoldens Ophævelse, om han end ikke ganske kan tiltræde den der fremsatte Motivering. Børsudvalgets Hovedbetragtning er nemlig, som

*) Folkethingstidende for 1876—77, Sp. 241.

anført, den, at det synes rigtigst at opgive Kaffetolden, naar man vil forhøje Brændevinsafgiften. Finansministeren har imidlertid set Sagen fra det modsatte Synspunkt: Naar man undlader at opgive Kaffetolden, kan man ogsaa undlade at forhøje Brændevinsafgiften med 1,2 Mill. Kr. Spørgsmaalet føres saaledes tilbage til dette: Naar man vil tilvejebringe en Indtægt af 1,2 Mill. Kr., bør den da helst tilvejebringes ved Told paa Kaffe eller ved Afgift paa Brændevin? I og for sig kan dette Spørgsmaal næppe være tvivlsomt; men man mødes da af det praktisk-politiske Spørgsmaal: Kan man vente at faa Rigsdagens Samtykke til en saadan Overførelse? Dette har Finansministeren formodentlig ikke ment at kunde regne paa, og vi anse det ogsaa for højst tvivlsomt, om Folkethinget vilde gaa ind paa en saadan Omflytning af de 1,200,000 Kr.; thi saa meget kan i Fald betragtes som afgjort, at Kaffetolden tynger forholdsvis mindst paa Gaardmandsklassen, medens denne Klasse formentlig bærer en forholdsvis betydelig Del af Brændevinsafgiften. Hermed er Spørgsmaalet om Kaffetoldens Ophævelse dog kun afvist, for saa vidt man stiller sig netop paa Børsudvalgets Standpunkt og bygger paa dets Motivering. Vi skulle derfor senere komme tilbage til Spørgsmaalet fra et noget andet Synspunkt.

Hvorom Alting er, saa turde det Anførte tilstrækkelig have vist, at det ikke beror paa en principiel Uoverensstemmelse imellem Børsudvalget og Finansministeren, naar denne sidste ikke har villet følge dets Henstilling om at opgive Kaffetolden. Men bortset fra denne og Ostetolden er der iøvrigt den skønneste Overensstemmelse mellem Finansministeren og Børsudvalget med Hensyn til de øvrige almindelige Forbrugs-

artikler, som formenes at burde frigives. Børsudvalget har som saadanne nævnet

	(Regeringens Opgjørelse.)	
Cikorie med et Beløb af 128,554 Kr.		(114,931 Kr.)
Ris.....	340,329 —	(380,653 —)
Tørret og saltet Fisk ..	59,585 —	(44,532 —)
	528,468 Kr.	(540,116 Kr.)

Disse Artikler foreslaar Regeringen ligeledes frigivne, og dertil endnu føjet Fjer og Dun (ca. 35,000 Kr.) Naar Regeringen endvidere har foreslaaet Tolden paa Petroleum nedsat til mindre end det Halve og derved paaregner et Indtægtstab af ca. 452,000 Kr., saa kan herfor ganske vist paaberaabes, at Tolden nu er «forholdsvis høj, naar Hensyn tages til denne Vares Værdi». Men naar der tillige paaberaabes «dens i alle Samfundsklassers Liv dybt indgribende Betydning», er det dog maaske et Spørgsmaal, om ikke netop Petroleum i en særlig Grad og mere end de fleste almindelige Forbrugsartikler bruges i et efter Velstanden afpasset Forhold. Medens de fattigere Familier samles i et enkelt Værelse om en lille Lampe, der kun fortærer et ringe Kvantum Olie, findes der hos de mere velstaaende Familier næsten en Lampe i hvert Værelse, og det for en stor Del Lamper, der sluge megen Olie. Tiltrods for Alt, hvad der kan siges om det Urigtige i «at lægge Skat paa Oplysningen», anse vi det derfor for meget tvivlsomt, om en Nedsættelse af Petroleumstolden kan siges at være særlig i de ubemidlede Klassers Interesse.

Maa det saaledes siges, at der i det Store og Væsentlige hersker fuld Overensstemmelse imellem Børsudvalget og Regeringen om, hvilke Toldsatser der bør opgives eller nedsættes, idet Afvigelserne ikke ere af

principiel Natur og ikke større, end at de meget vel kunde gjøre sig gjældende indenfor Børsudvalgets egen Midte, saa viser Overensstemmelsen sig, om muligt, i endnu højere Grad overfor Spørgsmaalet om, paa hvilke Varer man skal søge Erstatning for Indtægtstabet. Følgende Sammenstilling af Børsudvalgets og Regeringens Forslag — hvorved den foran fremhævede Forskjel i Beregningen af Beløbene maa have i Erindring — vil nærmere vise dette: der foreslaaes en Indtægtsforøgelse af efterstaaende Beløb ved Forhøjelse af Tolden

efter Børsudvalgets Forslag:		efter Regeringens Forslag:	
paa Tobak	660,000 Kr.	paa Tobak	626,000 Kr.
— Frugter	250,000 —	— Frugter	246,000 —
— Kakao	30,000 —	— Kakao	48,000 —
— Spisevarer	30,000 —	— Spisevarer	44,000 —
— The	110,000 —	— The	108,000 —
	1,080,000 Kr.		1,072,000 Kr.
paa Vin	270,000 —	paa Vin o. A.	551,000 —
		— Kryderier	70,000 —

Overensstemmelsen er for de første fem Varers Vedkommende fuldstændig; for Vin derimod er Regeringen gaaet op til det Dobbelte af den Forhøjelse, som Børsudvalget har troet at turde tilraade, og den har tilføjet Kryderier som en Artikel, der kunde taale en forholdsvis betydelig Forhøjelse. Imod den sidstnævnte Forhøjelse er der vistnok intet Andet at erindre, end at det maaske er tvivlsomt, om ikke en saa stærk Forhøjelse af Tolden, som er foreslaet for Kanelbark, Senop og andre til samme Klasse henførte Kryderier, nemlig fra henholdsvis 7 og 3 Skilling til 25 Øre, vil bevirke en Formindskelse af Indførselen, saa at den paaregnede Indtægtsforøgelse ikke fremkommer. Hvad derimod Vintolden angaaer, da kan ikke blot den sidst

anførte Indvending gjøres gjældende imod den foreslaaede Forhøjelse, men tillige forskjellige andre. Tolden er nu — inclusive Krigsskatten — for Vin paa Flasker 50 Øre pr. Pot, hvilket foreslaaes forandret til 25 Øre pr. Pd., saaledes at Flasken bliver medregnet, hvilket omtrent vil sige i Gjennemsnit 97,3 Øre pr. Pot og for Champagne og andre Vine paa sværere Flasker endnu mere. Tolden bliver altsaa omtrent fordoblet, og det Samme er Tilfældet med Vin paa Foustager, for hvilken Tolden foreslaaes forhøjet fra 10,13 Øre til 20 Øre pr. Pd. At en saa stærk Forhøjelse af Tolden vil indskrænke Forbruget noget og saaledes neppe give den paaregnede Indtægtsforøgelse fuldt ud, tør vistnok antages, og om det i og for sig er heldigt at indskrænke Forbrugen af Vin til Fordel for mindre gode og sunde Drikkevarer, er et Spørgsmaal. Men dertil komme endnu to Betæneligheder, som Regjeringen selv fremhæver, men mener at kunne se bort fra: den ene er den, at Toldforhøjelsen i samme Grad virker som en Beskyttelse for den indenlandske Vinfabrikation d. v. s. Vinforfalskning, den anden den, at Toldforhøjelsen formentlig gjør det nødvendigt at lade den hidtil indrømmede Afskrivning i Kreditoplaget af Vin, som udføres til fremmed eller toldfrit Sted, ophøre, hvorved Exporthandelen med Vin vil besværliggjøres. Regjeringen mener imidlertid, at denne Exporthandel ikke har saa stor Betydning, at man af den Grund skulde undlade at forhøje Tolden saa stærkt som foreslaaet, idet navnlig Mellemandelen med Vin fra Transitoplag ikke vil blive forstyrret, og trøster sig overfor den førstnævnte Betænkelighed med den Betragtning, at det »maaske vil være muligt at indføre en Kontrol med Vinfabrikationen«. Den Skjæbne, som

Lovforslaget om Tilsyn med Levnetsmidler hidtil har havt i Rigsdagen, synes imidlertid ikke at varsle synderlig godt i saa Henseende, og det lader sig næppe nægte, at det er forbundet med alvorlige Betæneligheder at gaa saa højt i Forhøjelsen af Vintolden, som her foreslaaet. Men hertil kommer endnu en af Regjeringen ikke berørt Betænelighed: den Indflydelse, som en saadan Forhøjelse mulig kan øve paa vort Forhold til Frankrig. Skulde denne Forhøjelse bevirke, at Frankrig gav »Straffeparagraphen« i den nye Toldtarif Anvendelse paa os, vilde den vundne Indtægtsforøgelse være meget dyrt kjøbt. Forhaabentlig har det derfor nærmest været Regjeringens Hensigt med den foreslaaede Forhøjelse at benytte denne nye Vintold til Grundlag for en Forhandling med den franske Regjering om en Handelstraktat, der kunde stille Danmark mindre ugunstigt, end det om kort Tid vil være stillet, naar saa godt som alle andre Lande faa afsluttet Handelstraktater med Frankrig, hvorved lempeligere Toldsatser end de i den nye »tarif général« indeholdte bringes til Anvendelse, saaat Danmark bliver et af de faa Lande, for hvilke disse højere Toldsatser komme til at gjælde. Regjeringens Passivitet i denne Sag synes ellers højst paafaldende, netop paa en Tid, da man hvert Øjeblik faar Efterretning dels om nye Traktater, der ere blevne afsluttede med Frankrig, dels om Fortsættelsen eller Afbrydelsen af Forhandlingen herom, hvorpaa der andetsteds lægges den største Vægt. Vore Nabolande, Norge og Sverige, have heller ikke ligget ledige; umiddelbart før Nytaar er en Traktat imellem dem og Frankrig bleven afsluttet og Storthinget indkaldes særlig til Ratifikation heraf. Kun om Forhandlinger imellem Danmark og Frankrig

hører man ikke et Ord. Til at vente, indtil ogsaa vi have faaet en ny »tarif général« vedtaget, synes der virkelig ikke at være Grund; allerede Forelæggelsen af den nye Toldlov maa kunne afgive en tilstrækkelig Basis for Forhandlinger om en Handelstraktat, hvorved Danmark forbinder sig til at sætte Vintolden paa et lavere Punkt end nu foreslaaet.

Vende vi efter denne lille Digression tilbage til de henholdsvis af Børsudvalget og af Regjeringen foreslaaede Forandringer i selve Toldtarifen og opgjøre Hovedresultaterne heraf, da blive de, — naar vi til det Anførte endnu føje, at der i Regjeringsforslaget paa Grund af mindre væsentlige Forandringer i Tarifieringen for Fabrikata o. A. er paaregnet en Nedgang i Indtægten af ca. 190,000 Kr. (nemlig paa Glas ca. 41,000 Kr., paa Fajance og Porcelain ca. 45,000 Kr., paa Papir ca. 11,000 Kr., paa Skind og Huder ca. 12,000 Kr., paa Talgarter og Lys ca. 10,000 Kr., paa Vogne ca. 31,000 Kr.*), hvortil for ubenævnte Varer kommer en Nedgang af ca. 40,000 Kr.) — følgende:

De Indtægtsbeløb, der foreslaas opgivne, udgjøre:

	efter Børsudv.s Forsl.:	efter Reger.s Forsl.
for Raa- og Hjælpestoffer (Salt ikke medregnet)	ca. 2,109,000 Kr.	ca. 1,513,000 Kr.
for almindelige Forbrugsgjen- stande (derunder Salt)	- 2,203,000 —	- 1,454,000 —
	<hr/> 4,312,000 Kr.	<hr/> 2,967,000 Kr.

*) Dette Beløb er egentlig ikke opgivet; det er den hidtidige Indtægt af Tolden paa Vogne til Sporveje og Jernbaner; det fremtidige Beløb af denne Told kan ikke beregnes og fremtræder derfor ikke i Toldlovens Opgjørelse, hvorved den samlede Nedgang bliver den her opførte af 1,779,000 Kr. Den omhandlede Told erlægges isøvrigt for største Delen af Staten som Fjer af de fleste Jernbaner.

hvorimod Toldforhøjelserne ud- gjøre.....	ca. 1,350,000 —	ca. 1,693,000 —
Indtægtsnedgangen bliver da..	2,962,000 Kr.	1,274,000 Kr.
hvortil endnu kommer:		
Forskjellige Fabrikata o. A...		230,000 —
Simplificering af Tolden paa Manufakturvarer.....	500,000 —	267,000 —
Nedsættelse af Tolden paa Skibe med.....	26,000 —	8,000 —
	<u>3,488,000 Kr.</u>	<u>1,779,000 Kr.</u>

Forskjellen i Indtægtsnedgang repræsenterer nærmest følgende Toldsatser, som Børsudvalget foreslaar at opgive, Regeringen at bibeholde:

Kaffetolden.....	ca. 1,150,000 Kr.
Ostetolden.....	- 110,000 —
Told paa Tømmer og Træ for et Beløb af	540,000 —
	<u>1,800,000 Kr.</u>

hvoraf dog ca. 90,000 Kr. opvejes ved den oftere omtalte Forskjel i Beregningsmaaderne.

Inden vi gaa over til at betragte den Maade, hvorpaa den ovenstaaede Indtægtsnedgang søges dækket, og den sociale Betydning af den hele Omlægning, maa vi endnu berøre den yderligere Indtægtsformindskelse, som er bragt i Forslag med Hensyn til Skibsafgiften. Børsudvalget foreslaar — i Overensstemmelse med Folkethingets oftere gjentagne Beslutning i samme Retning — helt at opgive Skibsafgiften, og vi for vort Vedkommende slutte os fuldt hertil, særlig under Hensyn til den højst uheldige Stilling, hvori de danske Skibe ere blevne bragte ved den af Regeringen i 1878 indførte Forandring i Reglerne for Skibsmaaling, hvorefter danske Skibe, der ere byggede efter 1878, i danske Havne maa svare større Skibsafgift end engelske Skibe af samme Størrelse. Under saadanne Omstændigheder bliver Skibs-

afgiften en saadan Abnormitet, en Skat paa danske Skibe til Fordel for engelske, at den snarest muligt bør afskaffes, og der er saa meget mere Grund dertil, som Staten ikke blot ikke kræver nogen Afgift af de ogsaa i Forhold til Udlandet med Skibene konkurrerende Jernbaner, men endogsaa befordrer Varerne paa disse til en Taxt, der ikke dækker Omkostningerne for Staten. Forholdet er altsaa nu dette, at i Omsætningen med Tyskland begunstiges Jernbanerne fremfor Skibene, i Omsætningen med England de engelske Skibe fremfor de danske. Finansministeren, som selv slutter sig nærmest til den Betragtning, at Skibsafgiften tynger «paa Konsumenterne her i Landet, paa Produktionsvirksomheden her i Landet og paa Exportørerne, deriblandt ikke mindst paa Kornexporten, som jo er den, der indtager det største Lasterum blandt vore Udførselsvarer», og derhos erkjender, at Afgiften «jo som en Afgift paa Varerne ikke ret vel lader sig principielt forsvare, idet den betales af den bestuede Drægtighed uden noget Hensyn til Værdien af den Vare, hvormed Skibet er bestuvet», har desuagtet kun foreslaaet at nedsætte Skibsafgiften til det Halve. For saa vidt han imidlertid som Grund hertil angiver ikke blot finansielle Hensyn, men tillige «Hensynet til den Stilling, som Landstinget hidtil har indtaget lige overfor dette Spørgsmaal», tro vi, at dette beror paa en Vildfarelse. For saa vidt Landstinget hidtil har modsat sig den fuldstændige Ophævelse af Skibsafgiften, har dets Hovedmotiv hertil sikkert netop været Hensyn til Regeringens bestemte Modstand imod at ophæve Skibsafgiften som et isoleret Skridt og uden al Erstatning for Indtægtstabet. Da Forslaget sidst forelaa Landstinget i Samlingen i 1879—80,

udtalte Udvalgets Flertal i Betænkning af 15de Marts 1880, efter at have fremhævet forskellige Indvendinger af mere underordnet Betydning imod Skibsafgiftens fuldstændige Ophævelse, som Slutnings- og Hovedbetragtning Følgende: «Selv om man imidlertid vilde afse herfra (d. e. de nævnte Indvendinger), har dog Flertallet anset det for uforsvarligt at vedtage et Lovforslag, der paafører Statskassen et saa betydeligt Indtægtstab som det, hvorom der her er Tale, trods Finansministerens bestemte Erklæring om, at han af Hensyn til Statskassens forudselige Behov ikke vil kunne afse Indtægten». Saafremt altsaa Finansministeren ikke gjør denne sidste Paastand gjældende, enten fordi han ikke længer anser det paagjældende Beløb for nødvendigt eller fordi han faar det erstattet ved andre Afgifter, tør det antages, at Landstinget ikke vil have Noget imod at tiltræde et af Finansministeren selv fremsat Forslag om Skibsafgiftens fuldstændige Ophævelse. Af Hensyn til Landstinget synes saaledes Ministeren paa ingen Maade at være nødsaget til at fastholde den sidste Halvdel af Skibsafgiften. En Erstatning for samme vil det være saare let at finde; ikke blot er, som det strax skal berøres, den nye Ølskat ansat saa lav, at de 400,000 Kr. med Lethed kunde indvindes ved en højere Ansættelse af denne, men vi for vort Vedkommende vilde i Henhold til det foran Anførte bestemt foretrække at bibeholde de 452,000 Kr., som foreslaas bortkastede af Petroleumstolden, fremfor at bibeholde Halvdelen af Skibsafgiften. Men efter vor Formening vilde der endog, saafremt Regeringens Forslag iøvrigt vedtoges uforandrede, altsaa med fuld Kompensation iøvrigt, ikke være den mindste Betænkelighed

ved at opgive de omhandlede 400,000 Kr. uden Erstatning. At heller ikke Landstinget vilde have stor Betænkelighed herved, synes at fremgaa af nysnævnte Udvalgsbetænkning, i hvilken det ligefrem udtales af Flertallet, at det ogsaa uden Kompensation «efter Omstændighederne ikke vilde have modsat sig en passende Nedsættelse af Skibsafgiften, hvis en saadan var bragt i Forslag, som Finansministeren havde erklæret at kunne gaa ind paa.»

Den Indtægtsnedgang, som de henholdsvis af Børsudvalget og Regjeringen foreslaaede Forandringer i Toldtarifen vilde fremkalde, henholdsvis 3,488,000 Kr. og 1,779,000 Kr., hvortil yderligere maa lægges henholdsvis 800,000 og 400,000 Kr. for Skibsafgiftens Ophævelse eller Nedsættelse, ere begge Parter enige i at søge — delvis eller helt — dækket dels ved en Forhøjelse af Brændevinsafgiften, dels ved en Skat paa Øl. Hvad den første angaar, ere begge Parter endvidere enige i, at man bør gaa over fra den nu brugte Betalingsmaade efter Karrum til Beskatning efter Udbytte og at man da kun burde sætte Afgiften til det Beløb, som den oprindelig var forudsat at skulle være, men som den ved de betydelige Fremskridt i Produktionen er kommen langt ned under. Medens Børsudvalget foreslaar at gjøre dette Skridt helt ud og sætte Afgiften til det, den oprindelig var ment at skulle være efter Loven af 1851 og 1864, nemlig $12\frac{1}{2}$ Ore, hvorved der vilde indkomme ca. 1,750,000 Kr. mere end nu, foreslaar imidlertid Finansministeren at blive staaende ved en Afgift, svarende til $11\frac{3}{4}$ Ore pr. Pot 8° Brændevin, hvorved der kun vil indvindes ca. 1,310,000 Kr. mere end nu. Herefter bliver der endnu udækket henholds-

vis ca. 2,538,000 og 870,000 Kr., af hvilke Beløb en mere eller mindre væsentlig Del af begge Parter søges dækket ved en ny Skat paa Øl. Vi skulle, som foran sagt, ikke her dvæle ved Forskjellighederne imellem den af begge Parter foreslaaede Basis for denne Skat; vi fremhæve kun, at Børsudvalget har tænkt sig den lagt paa Bajersk Øl og ordnet saaledes, at den ikke paavirker Produktionsmaaden og tvinger den ind i en Retning, som er skadelig for dennes naturlige og kraftige Udvikling, saaledes som Tilfældet har været med den hidtil brugte Form for Brændevinsbeskatningen, — og Udvalget minder særlig om det store nationaløkonomiske Tab som Ølskat i Form af en Maltsskat har vist sig at medføre i England, hvor den tidligere Maltsskat derfor for kort siden er bleven forandret til en Skat paa Urten ϕ : det ikke færdige Fabrikat —, hvorimod Regeringen ikke har indskrænket Skatten til Bajersk-Øl-Bryggerierne, men udstrakt den til alle Bryggerier, der tilberede Øl ved Undergjæring eller af et Alkoholindhold af 2 Vægtprocent, og derhos har valgt Formen af en Maltsskat. Regeringen har, idet den finder den væsentlige Skattegrund overfor Øllet i dets Spiritusindhold, ment, at Brændevinsafgiftens Størrelse maa være afgjørende ved Ansættelsen af Højden for Ølskatten og kommer da til det Resultat, at der, naar Brændevinsafgiften sættes, som foreslaaet, til 25 Øre pr. Pot ren Alkohol, maa af 1 Tde. skattepligtigt Øl à 136 Potter, som gennemsnitlig forudsættes at have et Alkoholindhold af 6,8 Potter, svares 1 Kr. 70 Øre, hvorved der formenes at ville fremkomme en Indtægt for Statskassen af ca. 595,000 Kr. aarlig.

Det forekommer os unægteligt, at hele denne Be-

regning og den derpaa hvilende Ansættelse af Skattens Beløb er temmelig doktrinær, og aldeles bortset fra Spørgsmaalet, om den valgte Form for Beskatningen kan anses for heldig, hvad der sikkert maa betvivles, tro vi, at der fra et almindeligt finansielt Standpunkt kan rejses væsentlige Indvendinger imod det Resultat, hvortil man saaledes er kommen. Først synes det lidt urimeligt at gaa til en ny Skat, om hvilken det er givet, at den i flere Retninger vil frembyde Vanskeligheder og om hvilken der er Grund til at befrygte, at den vil genere Produktionen i større eller mindre Grad og mulig lede den ind paa mindre heldige Baner, naar der ikke er mere Trang til den, end at man kan nøjes med et saa lidet Indtægtsbeløb for Statskassen som knap 600,000 Kr. Den theoretiske Betragtning, at spiritusholdigt Øl bør beskattes, fordi andre spirituøse Drikkevarer ere beskattede, vilde næppe i og for sig føre til Paalæg af en ny Skat, naar det ikke tillige var Tilfældet, at Ølforbruget var saa stort, at der var Udsigt til at erholde et klækkeligt Beløb. Var den aarlige Produktion af saadant Øl, som nu foreslaaes beskattet, t. Ex. kun 50,000 Tdr. istedenfor 350,000 Tdr., vilde man næppe have tænkt paa at indføre en særlig Ølskat. En lignende praktisk Betragtning fører da naturlig til at sige: Skulle vi overhovedet gaa til Indførelsen af en ny Skat paa et Objekt, som i sig selv egner sig til Beskatning, saa lad os derved tilvejebringe et saadant Beløb, at vi ved Hjælp deraf kunne afskaffe en trykkende og paa en anerkjendt uheldig Basis hvilende Skat. Nu vil den foreslaaede Ølskat ikke engang være tilstrækkelig til at træde istedenfor Skibsafgiften, knap nok til at erstatte Kultolden. Men hertil kommer en

anden Betragtning af meget praktisk Natur. En Skat af 1 Kr. 70 Ø. pr. Td. à 136 Potter vil være = $1\frac{1}{2}$ Øre pr. Pot. Da Bajersk Øl nu udskjænkes paa Flasker (eller umiddelbart fra Tønden i Glas), der rumme $\frac{3}{8}$ Pot, vil Skatten falde med $\frac{15}{32}$ eller knap $\frac{1}{2}$ Ø. paa «en halv Bajer». Da hverken Producenterne eller Forhandlerne agte at betale Skatten, men ville kræve den erstattet af Konsumenterne, og det vil ske ved at forhøje Prisen paa «en halv Bajer» med 1 Øre, ville følgelig Konsumenterne komme til at udrede 1 Øre for hver $\frac{1}{2}$ Øre, som Statskassen faar i Skat. Det naturlige Udgangspunkt for Statskassens Ansættelse bliver da det, at der bør lægges paa det Nærmeste 1 Øre paa $\frac{3}{8}$ Pot, altsaa omtrent $\frac{8}{3}$ Øre pr. Pot eller omtrent 3 Kr. 60 Ø. pr. Td. Den Omstændighed, at det i Øllet indeholdte Alkohol derved omtrent betales dobbelt saa højt som det i Brændevinen indeholdte Alkohol, forekommer os aldeles ikke at betyde noget, al den Stund Øllet netop indeholder ogsaa andre Stoffer end Alkohol og i det Hele taget er en fra Brændevin vidt forskjellig Drik. Ingen falder paa at beregne Tolden paa The efter et bestemt Forhold til Tolden paa Kaffe, men derimod spiller det en væsentlig Rolle ved Ansættelsen af disse Toldsatser, at The i langt højere Grad end Kaffe betragtes som en Luxusnydelse og faktisk benyttes overvejende af de bemidlede Klasser, medens de ubemidlede Klasser i stort Omfang drikke Kaffe. Ganske det samme Forhold er tilstede imellem Øl og Brændevin og taler for en forholdvis stærkere Beskatning af det første end af det sidste. Dersom Alkoholmængden skal være det Bestemmende for Ølskattens Højde, saa bør den ganske sikkert ogsaa være det for Vintolden — men for den-

nes Vedkommende har man ikke betænkt sig paa fuldstændig at se bort fra dette Moment. Hvorfor skal det da være det Normerende overfor Øl? Og endelig viser selve Lovforslagets Bilag C, at den foreslaaede Skat ingenlunde i Virkeligheden vil komme til at svare til 25 Øre pr. Pot ren Alkohol; thi de paagjældende Øl-sorters Vægtprocent Alkohol varierer imellem 3,31 og 5,01, og det er kun, naar den udgjør 4,00, at Ølskatten kommer til at svare til 25 Ø. pr. Pot Alkohol. Vi maa derfor paa dette Punkt ubetinget holde paa Børsudvalgets Forslag om at sætte Afgiften til omtr. 1 Øre pr. Halvflaske ($\frac{3}{8}$ Pot) eller $3\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td., hvorved der formenes at ville fremkomme en Indtægt for Statskassen af ca. 1,200,000 Kr.

Finantsministeren vil maaske herimod gjøre den Indvending, at han ikke behøver saa et stort Beløb for at dække Nedgangen i Indtægten; med 595,000 Kr. som Udbytte af Ølskatten reterer kun 275,000 Kr. udækket, og dette Beløb formenes omtrent at svare til, hvad Staten selv som Jærnbaneejer og Skibsbygger nu betaler i Told af Kul og Jærn. Anderledes stiller Sagen sig for Børsudvalget, der selv med en Ølskat paa 1,200,000 Kr. staar med et udækket Beløb af ca. 1,338,000 Kr. Hertil maa imidlertid svares, at, dersom det i og for sig maa siges at være hensigtsmæssigst og rettest at opkræve Ølskatten med et Beløb af 1,200,000 Kr., saa er det ikke vanskeligt at pege paa Afgifter, som hvile paa en mindre heldig Basis og som det vilde være ønskeligt at ophæve, naar det kan gjøres muligt ved denne Forhøjelse af Ølskatten. Og i denne Sammenhæng fremstiller da særlig Kaffetolden sig paa Ny for os i et noget andet Lys end tidligere. Vore tidligere Bemærk-

ninger ere nemlig ikke gaaede ud paa at benægte, at Ophævelsen af Kaffetolden kan være ønskelig og at man i hvert Fald imødekommer et temmelig almindeligt Ønske derved; vi have kun benægtet dens absolute Forkastelighed og betvivlet, at dens Afløsning var tilstrækkelig motiveret ved de af Børsudvalget anførte Hensyn. Anderledes forekommer Sagen os at stille sig, naar Spørgsmaalet om Told paa Kaffe eller Skat paa bayersk Øl stilles overfor hinanden. Efter hvad der foran er oplyst, synes det navnlig temmelig sikkert, at Forskjellen imellem By og Land ved Siden af den større eller mindre Velstand er væsentlig medbestemmende for et større eller mindre Kaffe-forbrug. At afløse Kaffetolden med at lægge et tilsvarende Beløb paa Brændevinen vil derfor efter al Sandsynlighed møde Modstand som en Overførelse af et Skattebeløb fra Bybefolkningen til Landbefolkningen. Derimod gjælder noget lignende om Forbruget af bajersk Øl som om Kaffe: Forbruget er forholdsvis størst i Byerne, og derom synes der at herske temmelig almindelig Enighed, at bajersk Øl i langt højere Grad end Kaffe har Karakter af Luxusnydelse; og om det end vel snarest maa siges om begge, at Forbruget delvis tilfredsstiller en virkelig Trang, delvis er en undværlig Nydelse, saa gjælder det Sidste formentlig overvejende for det bajerske Øl, det Første derimod overvejende for Kaffens Vedkommende. Vi ville derfor, idet vi gaa ud fra, at Ølskatten bør forhøjes til det Dobbelte af det foreslaaede Beløb, finde det særdeles ønskeligt, at da til Gjengjæld Kaffen blev fri for Told.

Man vil formodentlig herimod strax indvende: men i saa Fald blive jo de sidste 600,000 Kr. af Indtægtsnedgangen ikke dækkede, og naar hertil føjes, hvad foran

er fordret, Skibsafgiftens fuldstændige Ophævelse, bliver det endog et Beløb af 1 Mill. Kr., som forbliver udækket. Vi komme herved til et Hovedpunkt i hele den foreslaaede Reform: Finansministerens bestemte Fastholden af fuld Kompensation; hvad der eftergives paa ét Punkt, skal fuldt ud erstattes paa et andet Punkt. Heri ligger den væsentlige Uoverensstemmelse imellem Finansministeren og Børsudvalget, hvis Opfattelse iøvrigt, som paavist, paa saa godt som alle væsentlige Punkter falder i den Grad sammen, at man, seende bort fra de foran berørte Uoverensstemmelser i Enkeltheder, der ikke have nogen principiel Karakter, næsten kunde koncentrere den hele Opgjørelse i den Sætning: Børsudvalget fastholder Opgivelsen af Kaffetolden, uagtet der derved fremkommer en Underbalance af ca. $1\frac{1}{3}$ Mill. Kr. — Finansministeren vil ikke opgive Kaffetolden, fordi der derved efter hans Forslag vilde fremkomme en Underbalance af lidt over $1\frac{1}{3}$ Mill. Kr.

Paa dette Punkt kunne vi imidlertid ikke følge Finansministeren, men betragte tvært imod hans Standpunkt som uholdbart. Nærværende Forfatter er enig med Ministeren i, at det, for saa vidt og i samme Omfang som det anses for nødvendigt at skaffe Dækning for de ved en Toldrevision fremkommende Indtægtstab, er rigtigt at søge denne Dækning ved andre indirekte Afgifter, og at en Afløsning af indirekte Afgifter ved direkte Skatter i de fleste Tilfælde vil frembyde ikke blot store Vanskeligheder, men væsentlige Ulemper og Misligheder. Og ligeledes er han enig med Ministeren i, at Formaalet med en Toldreform ikke i og for sig skal være en Reduktion af Statsindtægterne, hvortil der ikke er nogen bestemt Grund, især naar henses til de nær-

værende Skatters Højde i Forhold til Folkets Velstand og Skatteevne, saaledes som det ogsaa er erkjendt fra Børsudvalgets Side. Men derimod maa han med dette hævde og i saa Henseende fastholde tidligere Udtalelser i Folkethinget, at, naar det ved Revision af Toldtarifen viser sig, at der er Toldsatser, som i den ene eller anden Retning maa anses for lidet heldige og som det erkjendes for ønskeligt at opgive, da er Statskassens Status ikke en saadan, at man skulde undlade at ophæve dem, fordi man ikke kan finde andre, hensigtsmæssigere og bedre, Skatteobjekter at sætte i Stedet. Dette er ogsaa tidligere blevet erkjendt af Landstthinget saavel som den daværende Finansminister, idet det af Finansminister Krieger i 1872 forelagte Lovforslag gik ud fra en Indtægtsnedgang af ca. 590,000 Kr., og det af samme Minister i 1873 forelagte Forslag endog opgav i Alt 1,504,000 Kr. under Paaberaabelse af, at Statsindtægterne og særlig Toldindtægterne i den forløbne Tid havde vist en saadan Stigning, at man kunde gaa til en saa meget større Nedsættelse. Ganske vist tilraadede Landstthingsudvalgets Flertal at begrænde Indtægtsformindskelsen til omtrent det Halve; men selv det var dog villigt til at opgive ca. 820,000 Kr. Tages nu Statskassens hele Status paa det daværende Tidspunkt i Betragtning, maa det ganske sikkert under den nuværende langt heldigere Status siges, at hvad man dengang turde vove, tør man nu saa meget roligere indlade sig paa. Og i det Hele vilde et saadant Krav paa fuld Kompensation kun da være berettiget, naar man stod overfor en fast, uforanderlig Statsindtægt. Men det Karakteristiske ved Toldindtægten er jo netop dens Foranderlighed. Ligesom Ingen borger Finansministeren for, at han altid

vil beholde den Indtægt, han i Ojeblikket har af Tolden, selv om han fastholder Tarifen aldeles uforandret, saaledes er der paa den anden Side altid Udsigt til, at den ved tiltagende Velstand i Befolkningen og en heldig økonomisk Udvikling vil give et stedse stigende Udbytte. Og der er da saa meget mindre Betænkelighed ved at gaa ind paa en Revision, som medfører et moderat Indtægtstab, som selve Reformen, naar den viser sig at have truffet det Rette, netop vil føre til et Opsving i den økonomiske Udvikling, der tør ventes at ville fremkalde et stigende Forbrug netop af de Varer, hvoraf Toldindtægten særlig søges naaet. Dengang da det sidstnævnte Lovforslag forelagdes, havde Indførselstolden inclusive Stempel paa Spillekort, Rosukkerafgift og Krigsskat paa Vareindførselen givet følgende Indtægt i de nærmest foregaaende Aar:

1870—71:	ca. 13,776,000 Kr.
1871—72:	14,782,000 —
1872—73:	15,496,000 —

Det var overfor denne Stigning, at den daværende Finansminister ansaa det for berettiget at løbe an paa en Indtægtsnedgang af 1,5 Mill. Kr. Nu stiller Forholdet sig saaledes for de tre sidste Finansaar:

1878—79:	18,496,000 Kr.
1879—80:	19,453,000 —
1880—81:	20,263,000 —

Hvad enten man ser paa de absolute Tal eller paa selve Stigningen, synes Finansministeren i nærværende Ojeblik uden mindste Risiko at kunne gjøre, hvad Finansministeren i 1873 turde foreslaa: opgive indtil $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., altsaa saa meget mere blot 1 à $1\frac{1}{3}$ Mill. Kr. Et Blik paa vor hele finansielle Status maa yderligere

bringe alle Betænkeligheder ved en saa moderat Nedgang i Indtægten til at forsvinde, der tilmed ikke er større, end at endog blot et enkelt Finansaar kan bringe en Opgang af samme Omfang, saaledes som foranstaaende Tal vise*). Medens nemlig de ordinære Indtægter (o: alle andre Indtægter end Forbrug af Formue, Stiftelse af Gjæld og overordentlig Indkomstskat) i 1867—72, altsaa i det nærmest forud for Forelæggelsen af Toldlovforslaget af 1873 gaaende Femaar, udgjorde i aarlig Gjennemsnit ca. 39,106,000 Kr. (efter den nu brugelige Posteringsmaade) og de ordinære Udgifter (o: samtlige Udgifter undtagen til Afdrag paa Gjæld og Erhvervelse af Formue) udgjorde ca. 37,680,000 Kr. i aarligt Gjennemsnit, saa at Overskuddet kun var 1,426 Mill. Kr. i aarligt Gjennemsnit eller for det hele Femaar tilsammen kun 7,13 Mill. Kr., have de ordinære Indtægter i Femaaret 1875—80 udgjort i aarligt Gjennemsnit 45,698,000 Kr., medens de ordinære Udgifter kun ere stegne til 38,426,000 Kr., saa at hines Overskud over disse i hvert Aar (gjennemsnitlig) har været lige saa stort som i hine 5 Aar tilsammen, nemlig 7,27 Mill. Kr. og for det hele Femaar ikke mindre end 36,33 Mill. Kr. I 1880—81 er Overskudet endog steget til ca. 8,209,000 Kr. eller, hvis det ikke udbetalte Dyr-tidstillæg fradrages, 7,6 Mill. Kr. Man skulde dog tro, at et aarligt Overskud af $7\frac{1}{4}$ à $7\frac{1}{2}$ Mill. Kr. maatte være endog mere end tilstrækkeligt til at muliggjøre de forskjellige Reforme og tilfredsstille de forskjellige Krav, som der stedse peges paa som en absolut Hindring for noget-

*) Allerede i de første 9 Maaneder af indeværende Finansaar er der atter en Stigning af ca. $1\frac{1}{6}$ Mill. Kr.

somhelst Afslag i Toldindtægterne. Saa meget tør vi vel gaa ud fra, at man bør indskrænke Betragtningen til de Reformer og Foranstaltninger, som der enten er forelagt Forslag til eller som dog ere blevne bebudede. At holde Beløb disponible til mulige Fremtidskrav, som endnu ikke ere blevne opstillede, men engang i Fremtiden maaske kunde komme frem, vilde dog være altfor absurd. Vi tro derfor, at naar vi medtage ikke blot de alt paa Dagsordenen bragte Reformer: Skolereformen, Retsreformen og Lønningsreformen, men tillige den Befæstningsplan, som Regjeringen i de forløbne 6 Aar ikke har fundet Anledning til at komme frem med, saa skue vi saa vidt ud i Fremtiden, som det med Rimelighed kan forlanges, og ganske vist langt videre, end man i noget andet Land vilde finde nødvendigt. Hvad ville da disse Foranstaltninger kræve? Finansministeren har i sin Tid opgjort de Krav, som Skolereformen, — der jo iøvrigt ikke mere ligger for og synes udskudt til en uvis Fremtid —, vilde stille til Statskassen, til et aarligt Beløb af ca. 484,000 Kr. mere end i 1877; men heraf er alt siden 1878 de 300,000 Kr. blevne opførte paa Finansloven; det bliver altsaa kun knap 200,000 Kr. mere, end der nu udgives, og 364,000 Kr. mere, end i aarligt Gjennemsnit for 1875—80 er udgivet. Justitsministeren har opgjort Omkostningerne ved Retsreformen til, saa vidt vi erindre, ca. 7 à 800,000 Kr. *), og Lønningsreformen, for hvilken ingen Opgjørelse foreligger,

*) Heri er ikke indbefattet den Indtægtsnedgang, som vil fremkomme ved en Nedsættelse af Retssportlerne; dette er jo nærmest en finansiel Reform ligesom den her omhandlede Skatte-reform. De Udgifter, som én Gang ville medgaa til Opførelse af nye Bygninger o. desl., kunne her ikke medregnes, da der aldeles ingen Oplysning foreligger om deres Størrelse;

vil næppe, selv om den skulde blive langt mere fyldestgjørende for Embedsstanden, end det tegner til, kræve mere end $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. ud over de ca. $\frac{2}{3}$ Mill. Kr. til Dyrtidstillæg, som alt ere indbefattede under den ovenstaaende Opgjørelse af det sidste Femaars ordinære Udgifter. Det bliver i alt ca. $1\frac{2}{3}$ à $1\frac{3}{4}$ Mill. Kr., som ville medgaa til Gjennemførelsen af disse Formaal ud over, hvad der i Femaaret 1875—80 er medgaaet paa de tilsvarende Budgetter. Hvad da endelig Befæstningssagen angaar, da foreligger der, som berørt, ikke nogen Regjeringsplan for samme; men i det i Maj 1880 af daværende Ingeniørkapitajn Arendrup udgivne Skrift: «om Danmarks Forsvar» opgives Omkostningerne ved Kjøbenhavns Befæstning til 42 Mill. Kr. Lægges hertil 18 Mill. Kr. til andre Fæstningsværker, udkommer en Sum af 60 Mill. Kr. Efter Formaalets Beskaffenhed ville vistnok Alle være enige i, at Halvdelen af dette Beløb rigtigst tilvejebringes enten ved Laan eller ved Forbrug af Formue; regne vi atter halvt af hvert, bliver det Renten af 15 Mill. Kr. à 4 pCt. eller 600,000 Kr. aarligt, der gaar tabt som Indtægt af Formue, og under Forudsætning af en aarlig Forrentning og Amortisation af Laanet med i Alt 6 pCt. — endvidere 900,000 Kr. hertil. Da Befæstningsarbejderne næppe tør ventes tilendebragte i kortere Tid end ti à tolv Aar, vil altsaa Resten kunne fordeles paa denne Aarrække med $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig. Det bliver saaledes i Alt en Indtægtsforringelse af $\frac{1}{2}$ Mill. og en Udgiftsforøgelse af 3,4 Mill. Kr. aarlig, som vil kræves til denne Sags Gjennemførelse. Det bliver altsaa højt reg-

det er imidlertid klart, at det i alt Fald kun er Renten af dette Beløb, der her vilde kunne medregnes.

net en aarlig Merudgift af $6\frac{1}{4}$ Mill., som alle disse Foranstaltninger tilsammen ville koste.

Vi skulle nu slet ikke dvæle ved den desværre meget nærliggende Betragtning, at det er højst tvivlsomt, om man nogensinde faar samtlige disse Foranstaltninger gennemførte i det her forudsatte Omfang; men hvad vi absolut maa betragte som givet, det er, at, selv om de politiske Forhold ikke stillede sig hindrende i Vejen og selv om der fra alle Sider var fuld Beredvillighed til at indrømme de nævnte Foranstaltningers Nødvendighed og Hensigtsmæssighed, saa vilde der alligevel medgaa flere Aar, inden Forhandlingerne om samtlige disse kunde tilendebringes, end sige de selv føres saaledes ud i Livet, at de ovennævnte Pengebeløb virkelig vilde komme til Udgift. Ligger det da ikke nær at kaste Blikket tilbage og spørge: Vilde der, selv med de endnu perspektiviske Fremtidsmuligheder for Øje, som alt dengang viste sig over Horizonten, være sket nogensomhelst Skade, dersom man i 1873 havde vedtaget en Toldreform, der havde medført en Indtægtsnedgang af $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., selv om Tabet ikke var bleven forvundet? Vi havde havt et tilsvarende Beløb mindre i Kassebeholdningen — men der vilde ikke i nogensomhelst Retning, ikke paa nogetsomhelst Punkt være følt nogen Ulempe heraf. Og maa man ikke indrømme, ikke blot Muligheden, men ligefrem Sandsynligheden af, at vort aarlige Overskud i den Aarrække, der vil forløbe, inden de oftnævnte Krav opfyldes, vil stige, om ikke i samme Forhold eller engang med samme absolute Beløb, som fra Femaaret 1867-72 til Femaaret 1875-80, saa dog med et Beløb, der vil være

mere end tilstrækkeligt til at dække en øjeblikkelig Afgang af $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr.?

En Indvending vil maaske endnu blive fremsat imod den Opgjørelse, vi her have forsøgt, nemlig at der jo i 1875—80 ikke har været et aarligt Overskud af $7\frac{1}{4}$ Mill. Kr. i den Forstand, at dette Beløb har kunnet henlægges til Kassebeholdningen, men at jo en ikke ringe Del deraf er bleven anvendt til Jernbaneanlæg o. Lign., hvad der ikke vilde kunne ske, naar man disponerede over hele det fremtidige Overskud paa den her antydede Maade. Vi skulle imidlertid hertil bemærke, at netop de store Beløb, der i de senere Aar ere blevne anvendte af den løbende Indtægt til Anlæg af Statsbaner, som ikke betale sig, nu har gjort det muligt foreløbigt at standse eller i alt Fald stærkt at begrænse denne Udgift i de nærmest følgende Aar. Thi der er nu — naar de under Arbejde værende Dampfærger medregnes — tilvejebragt et saadant samlet Jernbanenet over hele Landet, at de tilbagestaaende Baner mere eller mindre have en rent lokal Karakter. Naar der derfor nu blev Spørgsmaal om, hvorvidt man vil fremme Samfærselen og gavne Udviklingen mest ved i den nærmest følgende Tid at anvende 1 à $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig til Anlæg af smaa lokale Jernbaner eller ved at hæve Skibsafgiften og lette de Toldbyrder, der hvile paa Industri og Omsætning, kan Svaret næppe være tvivlsomt; thi Spørgsmaalet lyder da i Virkeligheden saaledes: er det rigtigt og i den almindelige Samfærsels og Samhandels Interesse at paalægge Skibsfarten og Industrien en Byrde af 1 à $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig for at kunne anvende dette Beløb til smaa, lokale Jernbaner?

Thi dette maa vel erindres, naar man taler saa meget om de Reformer, der forestaa, og som ville kræve betydelige Udgifter, at ogsaa selve Toldreformen, som allerede Navnet udviser, er en Reform, der trænges haardt til, en Reform, der tilsigter at lette Omsætningen og at befri Industrien for tyngende Byrder og hæmmende Baand, og er ikke denne Reform lige saa fuldt som de andre, der paaberaabes, sin Pris værd? Og at en Opgivelse af 1 à 1½ Mill. Kr. er den billigste Pris, for hvilken en Toldreform kan kjøbes, er ikke til at betvivle efter den Holdning, som Folkethinget i hele Aarrækken 1871—81 har indtaget overfor Spørgsmaalet om en Toldreform. Det tør tvært imod med Bestemthed siges, at ogsaa de nu foreliggende Reformforslag ville strande og den fra mange Sider længselsfuldt eftertragtede Reform atter blive til Intet, saafremt ikke de andre Lovgivningsfaktorer vilde bestemme sig til at betale i alt Fald den her nævnte Pris for Toldreformens Gjennemførelse. Det er derfor meget at haabe, at Landstingets Flertal strax vil erklære at staa ved sit tidligere gjorte Tilbud om at opgive ca. 1 Million (820,000 Kr. + de 275,000 Kr., som Staten nu formenes selv at betale som Jærnbaneejer og Skibsbygger), og at særlig den Mand, der som Finansminister fremlagde det sidste Forslag til en Toldreform, vil benytte sin Indflydelse i Landstinget til at faa de foreliggende Forslag i den her omhandlede Retning omformede i Overensstemmelse med de af ham dengang fulgte finansielle Principer. I saa Fald vil der omsider denne Gang kunne være Udsigt til at faa den lige saa betydelige som vanskelige Reform lykkelig gennemført — i modsat Fald kan alt Arbejde derfor paa Forhaand betragtes som spildt!

Vi have hidtil dvælet ved den finansielle Side af den foreliggende Reform, og fra dette Synspunkt kunne vi altsaa — bortset fra Spørgsmaalet, om den valgte Basis for en Ølskat vil være hensigtsmæssig, hvad vi anse for højst tvivlsomt — i det Hele og Store, selvfølgelig med Forbehold af mindre væsentlige Ændringer i Enkeltheder, akceptere de foreliggende Forslag med følgende Hoved-Ændringer:

1) at Skibsafgiften fuldstændig ophæves,

2) at Kaffetolden bortfalder, og

3) at til Gjengjæld Ølskatten ansættes til at udbringe det Dobbelte af det paaregnede Beløb, hvoraf Resultatet vilde blive, at der i Alt blev opgivet en Indtægt af ca. 1,225,000 Kr.

Det vil imidlertid endnu være nødvendigt at betragte den Virkning, som den hele Reform vilde øve i Forhold til Skatteyderne, og navnlig, hvilken Lettelse den kunde ventes at ville bringe de forskjellige Klasser i Samfundet. Det vil dog være klart, at der herom Intet lader sig sige med fuld Bestemthed; det er allerede nu ikke muligt med Sikkerhed at angive, i hvilket Omfang Toldafgiften bæres af de forskjellige Klasser, og end mindre lader det sig da paa Forhaand afgjøre, hvorledes nye Paalæg ville blive baarne. Alt, hvad der paa dette Omraade kan gives, bliver kun Sandsynlighedsberegninger af en løsere Art; det er kun med større Træk, at de ventede Forandringer kunne angives. Og dette gjælder saa meget mere, som forskjellige af de vigtigere toldpligtige Artikler, om hvilke der her bliver Tale, Stenkul og Salt t. Ex., optræde dels som Raastoffer eller Hjælpestoffer i Industrien, dels som umiddelbare Forbrugsgjenstande, uden at det lader sig op-

lyse, hvor stor en Del af Forbruget der tilhører hver af disse Retninger. Det er derfor med alt muligt Forbehold, at vi her angive de sandsynlige sociale Følger af Reformen, idet vi da foreløbig holde os til, hvad der er foreslaaet af Regeringen.

Betragte vi da først de Artikler, med Hensyn til hvilke det er foreslaaet at ophæve Tolden, fordi de formentlig bruges i omtrent lige stort Omfang af alle Familier uden Hensyn til Velstandsforhold og saaledes tynde uforholdsmæssigt haardt paa de ubemidlede Klasser, vil det erindres, at vi for vort Vedkommende ikke mene at kunne henregne Petroleum hertil. Til denne Klasse henregne vi da Salt (373,000 Kr.), Ris (380,000 Kr.), Cikorie (115,000 Kr.), tørret og saltet Fisk (60,000 Kr.*), og maaske ogsaa Fjer og Dun (35,000 Kr.), hvortil endnu kommer et Beløb af 49,000 Kr. af Kaffe-tolden, som paaregnes at indkomme mindre (ved Forandring af Toldsatsen fra 6 Skilling til 12 Øre). Det bliver saaledes omtrent i Alt 1,012,000 Kr., som opgives særligt i det Øjemed at lette Trykket for de ubemidlede Klasser. Det er imidlertid en Selvfølge, at Lettelsen for disse gaar videre end til deres Andel i det nævnte Toldbeløb, idet jo Nedsættelsen eller Ophævelsen af Tolden paa alle Artikler, der forbruges ogsaa af disse Klasser, — om end kun i mindre Omfang, fordi Forbruget af disse Varer netop maa antages at staa nogenlunde i Forhold til Velstanden —, ogsaa kommer disse Klasser tilgode med den hidtil paa dem faldende Andel af Beløbet. Herhen hører da først

*) Nedgangen paa Positionen Fisk i dens Helhed bliver kun ca. 45,000 Kr., idet 15,000 Kr. indvindes ved Forhøjelse af Tolden paa Ansjoser, Kaviar m. m.

og fremmest Kul som Husholdningsbrændsel, endvidere forskellige Fabrikata, saasom Fajance, Glas, Lys og Papir (de sidste vistnok kun for en meget ringe Del), samt Apothekervarer. At beregne, hvor stor en Del af Tolden paa disse Artikler der falder paa de ubemidlede Klasser, er imidlertid umuligt, — ligesom vi da heller ikke have forsøgt at opgjøre det tilsvarende Beløb for de først nævnte Vareklassers Vedkommende. Men endelig maa det antages, at ganske det samme gjælder om alle de egentlige Raa- og Hjælpestoffer, som foreslaas frigivne, for saa vidt som det da overhovedet kan antages, at Tolden paa dem i det Væsentlige gjenfindes i de Gjenstande, hvori de indgaa, og disse Gjenstande ligeledes for største Delen maa antages at være Gjenstand for almindelig Brug og Benyttelse, altsaa ogsaa af de ubemidlede Klasser. Til denne Varegruppe maa formentlig ogsaa henregnes dels Nedgangen i Toldindtægten af Manufakturvarer, for saa vidt som den nærmest synes at bestaa i en Simplificering af Tarifen, der tilsigter en større Lettelse i Toldbehandlingen og derved en Lettelse for den hele Handel med disse Varer, dels Skibsafgiften. Hvor omstridt det nemlig end er, hvem og hvad der egentlig bærer Skibsafgiften, er saa meget utvivlsomt, at den for en Del paahviler de indførte Varer, nemlig for saa vidt disse indgaa i hele Skibsladninger, altsaa navnlig Kul og Tømmer, og at den, for saa vidt den ikke saaledes gaar over paa Varerne, hviler som en Byrde paa Omsætningen i Almindelighed og altsaa som saadan nærmest maa sættes i Klasse med Tolden for Raa- og Hjælpestoffer for Industrien. Denne Betragtning er da ogsaa gjort gjældende af Finansministeren i hans indledende Foredrag. Herefter bliver

det et Beløb af henved 2 Mill. Kr. i Toldindtægt og 400,000 Kr. i Skibsafgift, som foreslaaes opgivet til Lettelse for Befolkningen i dens Helhed, saaledes at selve Opgivelsen ikke særlig kan betragtes som værende forholdsvis mere til Gunst for den ene end for den anden Klasse. Derimod kan der, som strax skal berøres, være Tale om, at Opgivelsen indirekte vil bære særlig Frugt for enkelte Klasser fremfor for andre. Betragtes imidlertid først den anden Side af Reformen, de nye Paalæg, da tør man gaa ud fra, at Forhøjelsen af Tolden paa Frugter, Kakao, Kryderier, Spisevarer, The og Vin, til et samlet Beløb af ca. 1,067,000 Kr., aldeles ikke vil berøre de ubemidlede Klasser og at den for de andre Klassers Vedkommende vil staa nogenlunde i Forhold til deres Velstand, dog sikkert saaledes, at de med en overvejende Del ville falde paa de mest velstaaende Klasser. Hvorledes Forhøjelsen af Tobakstolden (ca. 626,000 Kr.) vil fordele sig paa de forskjellige Klasser, lader sig neppe angive; men for saa vidt den ogsaa vil berøre de ubemidlede Klasser, maa det dog fastholdes, at det drejer sig om en Nydelse, der ikke er nogen Nødvendighed, hvorfor ogsaa Tolden vil falde temmelig forskjelligt paa de enkelte Individier. Noget lignende gjælder om den foreslaaede Skat paa Bajersk Øl; at det, naar de ringere Ølsorter lades uberørt af Skatten, er et, om ikke Luxus-, saa dog Nydelsesforbrug, der beskattes, maa sikkert indrømmes; men efter hvad foran er anført, vil man se, at denne Skat efter vor Formening i en anden Henseende fordeler sig noget uligeligt, idet den nemlig tør antages at ville falde langt stærkere paa Bybefolkningen end paa Landbefolkningen. Hvad endelig angaar Forhøjelsen af Brændevinsafgiften, da er det vistnok noget

tvivlsomt, om denne i sin Helhed vil falde paa Forbrugerne, idet den forandrede Beskatningsmaade sikkert vil medføre, at den Fordel, som de bedre drevne Brænderier have havt fremfor de mindre vel drevne, vil bortfalde, uden at det vil blive hine muligt at indvinde Beløbet ved en Forhøjelse af Priserne paa Brændevinen. Hvor stor en Del af Afgiften det saaledes vil lykkes Brænderierne at vælte over paa Forbrugerne, lader sig umuligt paa Forhaand udregne; at imidlertid en Del heraf i saa Fald vil blive indvundet paa de finere Arter og Aqvaviterne, som ikke bruges af de ubemidlede Klasser, tør vistnok antages, og det vil saaledes under alle Omstændigheder selv af den Del, der væltes over, kun blive en mindre Del, som vil falde paa disse Klasser. At Reformen i sin Helhed saaledes væsentlig vil blive til Fordel for disse Klasser, maa betragtes som afgjort; at dette i endnu højere Grad vilde blive Tilfældet, dersom i Overensstemmelse med vort Forslag Kaffetolden (1,149,000 Kr.) blev helt opgivet, imod at Ølskatten forhøjes med ca. 600,000 Kr., er indlysende. Efter vor Formening maa dog den største og væsentligste Fordel for Arbejderklassen ved den foreslaede Reform søges i dennes indirekte Følger. Det vil nemlig let ses, at selv om man gaar ud fra, at — efter vort Forslag — Kaffetolden og Ølskatten æqvivalere hinanden og at Toldforhøjelsen paa Luxusvarer og Forhøjelsen af Brændevinsafgiften vejer saaledes op imod de ca. 2,000,000 Kr., der foreslaas opgivne for Raa- og Hjælpestoffer, samt mod Skibsafgiftens 800,000 Kr., at der for disse modstaaende Posters Vedkommende fremdeles faldt det samme Afgiftsbeløb paa de mindre bemidlede Klasser, som hidtil, samt at den 1 Mill. Kr.,

der foreslaas opgivet for almindelige Forbrugsartikler uden modsvarende Erstatning, fordeler sig aldeles ligeligt over Forbrugerne uden Hensyn til Velstaaenhed, vil den hele direkte Lettelse for en Familie blive ca. $2\frac{1}{2}$ à 3 Kr. om Aaret. Selv om en nøjere Udregning maatte vise, at Forholdet stiller sig endnu gunstigere for de arbejdende Klasser end her forudsat, eller selv om der under Lovenes Behandling vedtoges saadanne Ændringer, at Skattelettelsen for en Familie af Gjennemsnitsstørrelse, henhørende til disse Klasser, blev det Dobbelte eller ca. 5 Kr., turde det, hvor megen Vægt man end vil lægge paa en saadan Skattelettelse, dog være indlysende for enhver uhildet Betragter, at en Besparelse af ca. 10 Øre om Ugen ikke kan have en saadan Indflydelse paa en Arbejderfamilies Kaar, at den i væsentlig Grad skulde bidrage til at forbedre dens Stilling. Derimod vil det have en langt større Betydning for disse Klasser, at der ved en Revision af Toldtarifen tilvejebringes saadanne Lettelser for Industri og Handel, der kunne føre til et livligere Røre og en mere omfattende Virksomhed paa disse Omraader; thi derved vil der opstaa en forøget Efterspørgsel efter Arbejdskraft, som giver først en fuldere Anvendelse af de alt beskjæftigede Arbejders Kræfter, dernæst Anvendelse for flere Kræfter, og i begge Tilfælde en Forøgelse af Arbejdslønnen, som, hvor ringe den end bliver, dog altid vil blive mange Gange større end den umiddelbare Besparelse, som kan blive Følge af en Nedsættelse eller Ophævelse af Toldsatser, der hvile paa almindelige Forbrugsartikler. Derfor vil efter vor Formening Ophævelsen af Tolden paa Raa- og Hjælpestoffer saavel som af Skibsafgiften være af langt større reel Betydning for Arbejderklassen end de øvrige Toldlettelser,

som mere direkte komme dem til Gode. Hvad enten man imidlertid ser paa disse eller paa andre Toldlettelser, maa det sikkert erkjendes, at Reformen i størst Omfang vil komme Arbejderklassen til Gode, og selv om derfor Forandringen af Brændevinsbeskatningen skulde medføre, at denne Klasse kom til at svare en noget højere Afgift heraf end hidtil, vil dette være aldeles forsvindende i Forhold til de Fordele, som Reformen paa Toldomraadet stiller den i Udsigt.

Det kan næppe fejle, at Adskillige overfor denne sidste Betragtning ville rejse det Spørgsmaal: Men hvorledes forholder da den foreslaaede Reform sig overfor den Industrien hidtil tilstaaede Beskyttelse? I saa Henseende kan man imidlertid være temmelig rolig; Finansministeren har kun med varsom Haand grebet ind i de beskyttende Toldsatser, og for saa vidt man tror, at disse have virkelig Betydning for Arbejderne, vil man næppe have Grund til at ængstes paa deres Vegne, da Ministeren udtrykkelig har udtalt, at han, for saa vidt han maatte blive oplyst om, at han mod sin Vilje maatte være kommen til at træde en eller anden Virksomhed nærmere end forsvarligt, vil være villig til at modificere det Foreslaaede. Skjøndt vi for vort Vedkommende have en noget anden Opfattelse af disse Forhold, nemlig den, at Beskyttelsen mere er en Fordel for de Industri drivende personlig end et Værn for selve den paagjældende Industri, og formene, at denne snarere udvikles ved at udsættes for Konkurrence end ved at skjærmes derimod, finde vi dog ikke Grund til paa dette Omraade at rejse væsentlige Indvendinger imod Regjeringens Standpunkt. For os stiller det sig nemlig saaledes, at man ved tidligere Forhandlinger om

Forandringer af Toldloven har været noget tilbøjelig til at drage Spørgsmaalet om Frihandel eller Beskyttelse stærkere frem, end vore Forhold give Anledning til. Saaledes som Beskyttelsen nu er gennemført hertillands, maa det, hvilke Mangler og Ulemper den end kan lide under, erkjendes, at den i sin Helhed er moderat, navnlig naar Hensyn tages til de Byrder, som de beskyttede Industrigrene have at bære og som førstskulle kompenseres, før der bliver Tale om Beskyttelse. Det har netop været en Hovedfejl ved hele den hidtidige Ordning, at man er begyndt med at lægge Byrder paa Industrien ved Beskatning af Raa- og Hjælpestoffer og derefter atter har villet give den Erstatning herfor ved beskyttende Toldsatser. Vi for vort Vedkommende anse det for utvivlsomt, at hele denne Ordning har gjort vor Industri, tagen som Helhed, mere Skade end Gavn, og at vor industrielle Udvikling vilde være bleven kraftigere og sundere uden den; dette udelukker dog ikke, at der i det Enkelte kan paapeges Industrigrene, som have nydt godt af Beskyttelsen og maaske næppe vilde være komne til Existens uden den. Dette kan man ikke se bort fra, naar Talen er om Forandringer i det fra Fortiden overleverede System. Hvor overbevist man end er om det Urigtige i at ville skabe en ny Industri ved Hjælp af Beskyttelse, maa man dog erkjende, at Stillingen bliver en helt anden overfor en i en beskyttende Lovgivnings Ly udklækket og opvoxet Industri, og at man altid kun med stor Varsomhed bør gribe ind i de saaledes tilvejebragte Forhold. Paa den anden Side vilde det være urigtigt, om man slet ikke vilde vove at gjøre nogen Forandring i det Nedarvede. At en Del af den bestaaende Beskyttelse, som berørt, kun har havt

til Øjemed at kompensere de Afgifter, der ere lagte paa Industriens Raa- og Hjælpestoffer, og at man følgelig rolig tør formindske de beskyttende Toldsatser i samme Forhold, som hine Afgifter borttages, er baade indlysende og ogsaa erkjendt fra de Industridrivendes Side, saaledes navnlig af de Industridrivende, der have deltaget i de Forhandlinger, der gik forud for Børsudvalgets Betænkning. At disse have ment at maatte gjøre Paastand paa, at Beskyttelsens Formindskelse ikke gik videre end hertil, er kun naturligt, og Andet kunde næppe ventes eller forlanges fra deres Standpunkt. Men bortset fra, at det ikke altid er saa ganske let at udregne, hvor megen Lettelse Ophævelse af Tolden paa Raa- eller Hjælpestoffer bringer den enkelte Industriegren, og hvilken Nedsættelse i Beskyttelsen den herefter kan taale, saa maa det fra et almindeligt Lovgivnings-synspunkt vistnok erkjendes, at der ved en Tarifrevision baade kan og bør gaas noget videre, for saa vidt — og i de Tilfælde, hvor — det har vist sig, at Beskyttelsen ikke har naaet sit Maal og at det ikke er lykkedes at fremkalde en Industri af nogen virkelig Betydning og Livskraft. Beskyttelsessystemets Tilhængere paaberaabe sig altid stærkt dets opdragende og udviklende Karakter og Formaal; hvor da Erfaringen har vist, at det ikke har havt nogen saadan Virkning og at den paagjældende Industriegren kun har formaaet at holde sig paa et vegeterende og stagnerende Punkt, der er der fra selve Systemets Side ingen Anledning til at fortsætte og opretholde Beskyttelsen. Dette bør derfor være det Synspunkt, hvorfra der skulde gaas ud ved Spørgsmaalet om, paa hvilke Punkter en Formindskelse i Beskyttelsen kunde finde Sted: om den paagjældende

Industri har naaet et Omfang og faaet en Betydning, som giver den Krav paa at respekteres og støttes overfor de Vanskeligheder, som andre Landes Beskyttelses-system bereder den, eller om det er den umuligt at pege paa Fremskridt og Udvikling til sit Forsvar. At der endelig ogsaa gives Tilfælde, hvor der er naaet en saadan Udvikling og gjort saadanne Fremskridt, at Beskyttelsen maa siges at have naaet sine opdragende Hensigter og derfor kan falde bort eller dog begrændses, maa man haabe. Men overfor en fra dette Synspunkt udgaaende Betragtning fremtræder da som en væsenlig Mangel vort fuldstændige Savn af en Industri-statistik, der kunde belære os om, hvilke Virksomheder der siden 1863 have været fremadskridende, og hvilke der ikke have kunnet udvikle sig videre til Trods for den tilstaaede Beskyttelse. Hvorvidt derfor Finansministeren fra dette Synspunkt har ramt det Rette ved de — for største Delen ikke stærkt indgribende — Forandringer, som han har foreslaaet i de beskyttende Told-satser, lader sig næppe afgjøre. Naar Ministeren særlig i sit Indledningsforedrag fremhævede som sit Hovedsynspunkt, «at man ikke ved Forandringen skulde komme til at formindske bestaaende Beskyttelse udover det Maal, som Produktionsvirksomhederne kunne taale», saa er det jo som oftest et meget vanskeligt Spørgsmaal, hvor stort et Afslag i Beskyttelsen en vis Industri kan taale. Vi have jo oftere haft Exempler paa, at der forud for en Revision — saaledes særlig overfor den sidste, der førte til Loven af 1863, — fra forskjellige Industridrivende er bleven fremsat den Paastand, at den foreslaaede Formindskelse af Beskyttelsen helt vilde ruinere deres Industri — og den har derefter udfoldet

sig langt kraftigere i den følgende Tid, efter at disse ruinerende Bestemmelser vare gennemførte. Ofte ville jo nemlig saadanne Forandringer blive af aldeles forsvindende Betydning overfor samtidig eller kort efter indtrædende Forandringer i Konjunkturerne. Dette er i det Hele en Betragtning, som hidtil altfor lidt har gjort sig gjældende overfor Spørgsmaal om Forandringer i Toldsatserne. Hvor mange Industrigrene er der ikke, paa hvilke Modens Svingninger øve en Indflydelse, som langt overgaar den Indflydelse, en Forandring i Toldsatserne kan øve, uden at de paagjældende Virksomheder derfor idelig trues af Ruin. Hvor mange Fabriker — eller Omdannelse af Fabriker — fremkaldte t. Ex. ikke Krinolinens kortvarige Herredømme, og hvorledes gik det dem, da Krinolinen atter gik af Mode? Jo mere man paa disse Omraader raadspørger Erfaringen, desto mere kommer man til den Erkjendelse, at de Styrendes Forsøg paa at spille Forsyn paa Forretningslivets Omraader kun altfor ofte spottes af de uforudsete og uforudseelige Forandringer, som Forretningslivet altid er udsat for og ikke mindst paa en Tid, da nye Opfindelser næsten høre til Dagens Orden og nye Samfærdselsforbindelser stille de forskjellige Virksomheder overfor Eventualiteter, som Ingen havde tænkt sig, da man gav de Toldbestemmelser, som i Øjeblikket ansaas for tilstrækkelig beskyttende og betryggende. Naar derfor Ministeren fremhæver, at det «jo er meget vanskeligt at skaffe sig et saa indgaaende Kjendskab til de enkelte Produktionsvirksomheder, at man med fuld Sikkerhed kan bedømme, hvorledes større og mindre Forandringer ville komme til at indvirke paa disse Produktionsvirksomheder», da

kunne vi ikke blot give ham fuld Ret heri, men maa tilføje, at man formentlig selv med et langt fuldkomnere Kjendskab hertil, end de Fleste besidde, af de nys anførte Grunde kan komme til at gribe betydeligt fejl. Vi for vort Vedkommende tør derfor ikke indlade os paa at afgjøre, hvorvidt Ministeren i den her omhandlede Retning har grebet rigtigt eller ej paa de Punkter, hvor den hidtil bestaaende Beskyttelse foreslaas modificeret, og ere saaledes mest tilbøjelige til at blive staaende ved det Foreslaaede og lade Forandringerne ske paa hans Ansvar.

Inden vi slutte disse tildels meget fragmentariske Bemærkninger om den foreslaaede Reform, maa vi endnu til Slutning berøre det tredje Formaal, som Finansministeren i sit Indledningsforedrag angav at have for Øje, nemlig «at simplificere selve Toldloven og gjøre den lettere anvendelig, gjøre dens Anvendelse sikkrere, mindre tvivlsom, end som jævnlig har været Tilfældet med de nu bestaaende Regler.» Denne Bestræbelse har stadig gjort sig gjældende ved de i de sidste Aartier stedfundne Reform'er eller Reformforsøg. Selve Loven af 1863 var i saa Henseende et ikke ringe Fremskridt fra de tidligere gjældende Bestemmelser; dens Tarif kom dog til at omfatte ikke mindre end 271 Positioner, hvoraf de 41 ere toldfrie; de toldpligtige Positioners Antal er saaledes for Tiden 230, fordelt paa 75 forskjellige Artikler eller Varegrupper. Det i 1871 forelagte Lovforslag havde til Hensigt at indskrænke Positionernes Antal til 181, altsaa $\frac{2}{3}$; heraf skulde de 63 være toldfrie, saa at der kun blev 118 toldpligtige Positioner eller omtrent kun det halve af det nuværende Antal. Forslaget af 1873 sluttede sig for saa vidt nær

hertil, som det kun indeholdt 176 Positioner, hvoraf de 62 vare toldfrie, saa at der blev 114 toldpligtige Positioner. Det nu forelagte Forslag giver et meget lignende Resultat: det indeholder 172 Positioner, fordelt paa 78 Artikler eller Varegrupper; af disse ere 36 toldfri, hvorhos der under de toldpligtige Varegrupper findes 20 toldfri Positioner. I Alt bliver der saaledes 116 toldpligtige Positioner under 42 forskellige Varegrupper. At dette vil være en væsenlig Lettelse for Toldbehandlingen, som nu ofte besværliggjøres ved de mange Positioner, der hyppigt lade det tvivlsomt, om en Vare skal henføres under den ene eller den anden, er klart. Formaalet er for en Del simpelt hen naaet derved, at flere af de tidligere selvstændige Artikler nu ere henførte som Underafdelinger af andre; saaledes er t. Ex. Biværk henført under Vox, Blæk og Blækpulver under Farvestoffer, Blank- og Lædersværte saavelsom Bogtrykkersværte henført under Sværter o. s. fr. At derhos Indskrænkningen af de toldpligtige Positioners Antal er naaet, uden at der derfor er bragt noget finansielt Offer, vil fremgaa af det Foregaaende. Men ganske vist kunde man uden stort finansielt Offer naa endnu et godt Stykke videre. Det er nemlig endnu fremdeles nogle faa Varegrupper, som ville give den væsenlige Indtægt. Af de tilbageblivende 78 Varegrupper paaregnes nemlig følgende 5 hver at give over 1 Mill. Kr.:

Sukker.....	ca. 4,859,500 Kr.
Manufakturvarer	- 4,425,800 —
Tobak.....	- 1,567,600 —
Drikkevarer.....	- 1,500,700 —
Kaffe	- 1,146,700 —
	<hr/>
	ca. 13,500,000 Kr.

Disse 5 Varegrupper ville saaledes give nær 80 pCt. af samtlige Toldindtægter. Tilføjes hertil følgende 5 Varegrupper, der hver ventes at ville give over 300,000 Kr., nemlig:

Tømmer og Træ.....	681,300 Kr.
Metaller	464,700 —
Frugter.....	404,000 —
Olier	400,000 —
The	324,100 —
	<hr/>
	ca. 2,274,000 Kr.

samt endvidere 9 andre Varegrupper (Farvestoffer, Galanterivarer, Glas, Humle, Kryderier, Ost, Papir, Skind og Huder samt Spisevarer), der hver ventes at ville give imellem 1 og 200,000 Kr., med et samlet Beløb af ca. 1,255,000 Kr., og endelig 3 Varegrupper, hver paa over 50,000 Kr. (Jord og Ler, Kakao og Sago), tilsammen med ca. 235,000 Kr., bliver der til Rest — ca. 288,000 Kr., at fordele paa ikke mindre end 20 Varegrupper. Af finansielle Grunde vilde man saaledes ganske sikkert uden stor Betænkelighed kunne opgive ikke mindre end Halvdelen af de toldpligtige Varegrupper, naar der derved vilde vindes væsentlige Lettelser for Toldbehandlingen; men ved flere af dem er det mindre det finansielle Hensyn end Beskyttelses-hensynet, der har ført til deres Bibeholdelse, og andre ere saa udprægede Luksusartikler, at der næppe er Grund til at opgive dem blot for at simplificere Toldtarifen, naar den dog vedbliver at være et ret kompliceret Aktstykke. Dog forekommer det os, at flere af de bibeholdte Positioner dels efter deres Beskaffenhed egne sig mindre til at fastholdes, saasom astronomiske, kirurgiske, nautiske og lignende Instrumenter (13,500 Kr.), Vaskesvampe (ca. 7000 Kr.), Sæbe (ca. 4000 Kr.),

maaske ogsaa Ure (42,800 Kr.), dels er af en saa ringe Betydning, at det synes urimeligt at bibeholde dem, saasom Vogne (1320 Kr.), Voxlys (340 Kr.).

Om disse Artikler gjøres toldpligtige eller ej, tillægge vi imidlertid ikke nogen stor Betydning; derimod lægge vi en ikke ringe Vægt paa, at Tarifens sidste Position, ubenævnte Varer, bortfalder. Thi denne Positions Bibeholdelse eller Opgivelse er et Princip, og det et Princip af ikke saa ringe Betydning. Medtagelsen af denne Position betyder, at Lovgivningen betragter Toldpligten som det Normale; kun de Varer, der udtrykkelig nævnes som toldfrie, falde udenfor denne Pligt. Men Forholdet bør aabenbart være det modsatte: de Handlende bør kunne gaa ud fra, at enhver Vare, der ikke udtrykkelig er nævnt som toldpligtig, frit kan indføres. Bibeholdelsen af Rubriken »ubenævnte Varer» fører derhos til, at saadanne Varer, som man ved Tarifens Udarbejdelse ikke har tænkt sig som Indførsels-gjenstande, blive toldpligtige, hvor lidet de end egne sig til at beskattes. Saaledes har det paa Grund af denne Position været nødvendigt at opkræve Told af raa Is, af Træmasse til Papir, af Vandlednings- og Kloakrør o. a. Varer, som ubetinget burde være toldfrie og nu ogsaa ere foreslaaede opførte som toldfrie. Gjennemgaar man de i 1879 som »ubenævnte Varer» indførte Gjenstande, finder man, at denne ene Position i Virkeligheden har føjet ikke mindre end — 49 toldpligtige Positioner til, og næsten alle de indførte Gjenstande ere fortoldede med et saadant Minimum, at det bliver aldeles paradisk, ikke at tale om, at der slet ingen Grund synes at være til at fastholde Toldpligt for disse Varer. Vi anføre efter Statistisk Tabel-

værk følgende Artikler med vedføjede Beløb af den i 1879 erlagte Told:

Affald af Svampe	1 Kr. 30 Ø.
Do. af Tæpper	8 — » —
Agerdyrkningsredskaber	4 — » —
Dykker-Apparater	20 — 90 —
Filtrer-Apparater	16 — 20 —
Flaskehylstre	3 — » —
Former af Svovl og Gibs	2 — 70 —
Friholter	1 — 80 —
Glas, pulveriseret	» — 30 —
Glycerin	9 — 30 —
Haartinktur	1 — 20 —
Insektpulver	7 — 40 —
Kjedelsalve	8 — 80 —
Lanter	6 — 70 —
Mejeri-Redskaber	10 — 40 —
Myreæg	13 — 70 —
Poliment	5 — 80 —
Saaler af Kork og Fæhaar	» — 60 —
Sæbe- og Soda-Lud	» — 50 —

osv. osv. Man vil maaske gjøre gjældende, at der let kan opkomme Indførselsgjenstande, som bør fortoldes, men ville gaa frie til Skade for Statskassen, naar der ikke findes en Rubrik for »ubenævnte Varer«. Skulde dette imidlertid ske, kan man være temmelig sikker paa, at der af Regeringen vil blive fremsat et Forslag om at bekæmpe saadanne Gjenstande med Told. Derimod kan man ingenlunde vente, at Regeringen skulde ulejlige sig med at fremsætte Forslag, hver Gang der fremkommer en »ubenævnt Vare«, som efter sin Natur burde være toldfri. Erfaringen viser noksom dette. Vi haabe derfor, at man i begge Thing vil kunne blive enige om, at Tarifens Fortegnelse bør være udtømmende og at Rubriken »ubenævnte Varer« bør udgaa.